

PRIPOROČILA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE PO IZPOSTAVITVI COVID-19

Zdravstveni delavci so zaradi narave dela izpostavljeni okužbi z novim koronavirusom. Okužbo lahko prenesejo na bolnike, sodelavce in v domače okolje.

Priporočila za ukrepanje so namenjena zmanjševanju tveganja za prenos v zdravstvenih ustanovah.

Ukrepi, opisani v priporočilih, so usmerjeni v zmanjšanje možnosti prenosa okužbe z novim koronavirusom. Poudariti je potrebno, da tveganje za prenos z naštetimi ukrepi zmanjšujemo, ne moremo ga povsem izničiti. Poleg ukrepov, ki so naštet v dokumentu, naj zdravstveni delavci kot tudi Službe za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb (SPOBO), upoštevajo specifičnost zdravstvenih okolij in ukrepe smiselno prilagodijo.

Predvidevamo, da se bodo ukrepi prilagodili fazam širjenja novega koronavirusa. Priporočila veljajo za začetno obdobje (Fazo I), v kateri se trenutno Republika Slovenija nahaja.

1. Priporočila za zdravstvene delavce po vrnitvi iz tujine

Priporočila se nanašajo na **ZDRAVE** zdravstvene delavce, ki so se iz tujine vrnili (po potovanju, izobraževanju, bivanju itd.) na delovno mesto v zdravstveno ustanovo. V kontekstu teh navodil ne navajamo območij s povečanim tveganjem, čeprav je stopnja tveganja zagotovo še različna med posameznimi državami. Dinamičnost dogajanja (širjenje novega koronavirusa) je vodila do zaključka, da zaradi enostavnosti in preglednosti izvajamo enake ukrepe, ne glede na geografsko območje bivanja, potovanj itd. zdravstvenega delavca.

Zdravstveni delavec naj po vrnitvi iz tujine:

- Nosí običajno kirurško masko ves čas, ko je v stiku z bolnikom in/ali sodelavci na razdalji, manjši od 1,5 m.
- Skrbno upošteva higienska priporočila.
- Spremlja zdravstveno stanje 14 dni po vrnitvi iz tujine.
- Če znotraj 14 dni po vrnitvi iz tujine zbolí s prehladnimi znaki ali dobi vročino, naj NEMUDOMA preneha z opravljanjem dela, ki je tvegano za prenos okužbe na bolnike in sodelavce in se dogovori po telefonu s SPOBO za odvzem kužnin zgornjih dihal na SARS-CoV-2 v skladu s protokolom zdravstvene ustanove.

2. Priporočila za zdravstvene delavce, ki so bili v nizko tveganem kontaktu s potrjenim primerom COVID-19

Nizko tvegani kontakt zdravstvenega delavca s potrjenim primerom COVID-19 je opredeljen z razdaljo med bolnikom in zdravstvenim delavcem. Zdravstveni delavec je bil z bolnikom na razdalji večji od 1,5 m.

Zdravstveni delavec:

- Skrbno samoopazuje svoje zdravstveno stanje 14 dni po netveganem kontaktu.
- Ob pojavu prehladnih znakov ali vročine NEMUDOMA preneha s opravljanjem dela, ki je tvegano za prenos na bolnike in sodelavce in se dogovori po telefonu s SPOBO za odvzem kužnin zgornjih dihal na SARS-CoV-2 v skladu s protokol zdravstvene ustanove.

3. Kontakt zdravstvenega delavca (brez osebne varovalne opreme) z bolnikom, ki ni potrjen primer COVID-19, obstaja pa možnost, da je bolnik okužen s SARS-CoV-2

Zdravstveni delavec je bil v nezaščitenem tesnem (visokorizičnem stiku) z bolnikom, ki je morda okužen s SARS-CoV-2, vendar še nima opravljenega diagnostičnega testiranja ali pa ga iz različnih razlogov ne bo opravil.

Zdravstveni delavec naj:

- Nosi običajno kirurško masko ves čas, ko je v stiku z bolnikom in/ali sodelavci, ko je na razdalji, manjši od 1,5 m v obdobju 14 dni po tovrstnem stiku.
- Skrbno upošteva higienska priporočila.
- Skrbno spremlja zdravstveno v obdobju 14 dni.
- Če znotraj 14 dni po tovrstnem stiku zbolí s prehladnimi znaki ali vročino, naj NEMUDOMA preneha z opravljanjem dela, ki je tvegano za prenos na bolnike in sodelavce in se dogovori po telefonu s SPOBO za odvzem kužnin zgornjih dihal na SARS-CoV-2 v skladu s protokolom zdravstvene ustanove.

Ukrepi se izvajajo krajši čas v primeru, da se pri bolniku s testiranjem izključi okužba s SARS-CoV-2. Če izključitev ni možna, se ukrepi izvajajo 14 dni. Če se okužba s SARS-CoV-2 pri bolniku potrdi, glej točko 4 spodaj.

4. Zdravstveni delavec, ki je bil brez osebne varovalne opreme izpostavljen potrjenemu primeru COVID-19 na način, ki omogoča prenos SARS-CoV-2 virusa

Visokotveganim tesnim kontaktom v zdravstvu glede samoizolacije in odsotnosti z dela svetuje SPOBO zdravstvene ustanove, ki pri presoji upošteva raven izpostavljenosti, delovno mesto zdravstvenega delavca (npr. delo z bolniki z okvarjeno imunostjo) in vzdržnost delovnih procesov zdravstvene ustanove ob naraščajočem pomanjkanju zdravstvenega osebja.

- **Definicija visokotveganega tesnega kontakta v zdravstvu:** Zdravstveni delavec (uporablja se moška slovnična oblika, velja za vse spole), ki je imel nezaščiten stik (brez ustrezne osebne varovalne opreme) z bolnikom, ki ima COVID-19 na način, ki omogoča prenos SARS-CoV-2 virusa. Zdravstveni delavec je bil izpostavljen bolniku ob zdravstveni oskrbi oz. v zdravstveni ustanovi.
- Prenos okužbe z zdravstvenega delavca na bolnike in zdravstvene delavce ima resne dvosmerne posledice – povečano število okuženih in zbolelih s COVID-19 v krhki populaciji bolnikov in povečano število okuženih in zbolelih zdravstvenih delavcev s posledično nezmožnostjo zagotavljanja zdravstvene oskrbe. Da se preprečijo resne

posledice prenosa okužbe s SARS-CoV-2 v zdravstvu, se zdravstvenega delavca, ki je bil izpostavljen brez ustrezne zaščite bolniku s COVID-19, odstrani iz delovnih procesov, pri katerih bi se lahko bolezen prenesla na bolnike ali sodelavce za obdobje **6 delovnih dni**.

- Obliko odsotnosti zdravstvenega delavca z njegovega običajnega delovišča dogovorita delodajalec (zdravstvena ustanova) in zdravstveni delavec. Možnosti so: premestitev, delo na domu, delo na drugi lokaciji, tudi karantena v domačem okolju, ki pa zahteva odločbo ministra za zdravje in traja 14 dni brez možnosti hitrejše vrnitve na delo.
- Po preteku **7. dneva** (torej 6 delovnih dni in 1 dan vikenda (nedelja)) od nezaščitenega stika se zdravstvenega delavca (če se v tem obdobju niso pojavili znaki/simptomi okužbe s COVID-19) na stroške zdravstvene ustanove testira na okužbo s SARS-CoV-2. Testira se dvakrat v razmaku 24 ur. Testiranje ne pomeni nezaupanje v test, pač pa je namenjeno zmanjšanju tveganja za vnos SARS-CoV-2 v delovno okolje.
- Zdravstveni delavec, ki ima **dva negativna testa na SARS-CoV-2** se brez ovir vrne v delovni proces. Pri vrnitvi v delovni proces so možne izjeme, te izjeme opredeli SPOBO zdravstvene ustanove (npr. podaljšanje odsotnosti zdravstvenim delavcem, ki skrbijo za najbolj rizične bolnike npr. močno imunsko okvarjene bolnike itd.)
- Zdravstveni delavec, ki ima **prvi ali drugi test pozitiven** na SARS-CoV-2, mora biti v domači samoizolaciji (v kolikor nima odločbe o karanteni) in se ponovno testira 14. dan od nezaščitenega stika. Negativni zdravstveni delavec prične z delom, načrt obravnave pozitivnega zdravstvenega delavca izdelata SPOBO individualno.

5. Zdravstveni delavec, ki je okužen s SARS-CoV-2

Okužen zdravstveni delavec (simptomatski ali asimptomatski) ob ugotovitvi okužbe ali bolezenskih znakov okužbe s COVID-19 (še pred testiranjem, ki privede do pozitivnega rezultata) NEMUDOMA preneha z opravljanjem dela, ki je tvegano za prenos na bolnike in sodelavce in obvesti po telefonu SPOBO. SPOBO bo izvedla ukrepe v skladu s priporočili.

Okužen zdravstveni delavec se obravnava v skladu z dobro klinično prakso. Visokorizične kontakte okuženega zdravstvenega delavca v njegovem domačem okolju obravnava epidemiolog, v zdravstveni ustanovi SPOBO.

Okuženi zdravstveni delavec bo v izolaciji najmanj 14 dni od začetka bolezenskih znakov. Izolacija se podaljša glede na potek bolezni. Trajanje izolacije določa zdravnik specialist, ki spremlja (asimptomatski zdravstveni delavec) ali zdravi okuženega zdravstvenega delavca (simptomatski zdravstveni delavec).

Zdravstveni delavec mora pred vrnitvijo na delo opraviti testiranje na SARS-CoV-2 in predložiti negativen izvid.

Navodila za obravnavo kontaktov v zdravstvu so bila usklajena z :

Prof. Franc Strle, dr. med., KIBVS

Doc. dr. Viktorijo Tomič, dr. med., Bolnišnica Golnik

Prof. dr. Tatjano Lejko, dr. med., KIBVS

Doc. dr. Matejo Logar, dr. med., KIBVS

Tatjano Mrvič, dr. med., KIBVS